

PROJEKTI O FORMIRANJU PROIZVODNO-PROMOTIVNIH CENTARA

Projekat o problemima demografskih kretanja na Durmitorskom području u cilju iznalaženja rješenja za zaustavljanje procesa depopulacije područja obuhvata:

- Izradu projekta seoskog oglednog gazdinstva za savremenu proizvodnju i način života,
- Izradu projekata za proizvode sa zaštitnom oznakom geografskog porijekla na bazi resursa Durmitorskog područja koji će imati sve karakteristike biološki visoko kvalitetne hrane,
- Izradu studije o sirovinskoj osnovi (sakupljanje i plantažna proizvodnja) i izrada projekata o mogućnosti prerade jagodičastog voća, ljekovitog bilja i šumskih plodova,
- Izradu projekata o izgradnji mini mljekara i modernizaciji odgovarajućeg broja farmi sa kojih bi se otkupljivalo mlijeko.
- Organizovanje skupova pod nazivom Integralni razvoj brdsko-planinskih područja
- Izradinju program aktivnosti za razradu i realizaciju projekta- Ekorazvojna inicijativa Durmitorskog područja,
- Izradu i realizaciju projekta o proizvodima geografskog porijekla na bazi resursa Durmitorskog područja (Durmitorski sir, Durmitorski med i proizvodnja ribe),
- Izradu studije o aktuelnim demografskim kretanjima i mjerama zaustavljanje procesa depopulacije
- Izradu projekata o formiranju proizvodno promotivnih centara kao baze za razvoj agroturizma-
- Izgradnju minimljekare i modernizacija stočarskih farmi.

Opredjeljenje vlade u pogledu realizacije inoviranog Programa integralnog razvoja Durmitorskog područja podrazumijeva donošenje mjera i djelovanje u sledećim pravcima:

- U domenu politike regionalnog razvoja Crne Gore preduzimanje specifičnih mjera za pružanje podrške i pomoći u planiranju razvoja, obrazovanju kadrova i podsticanju investicija koje treba da doprinesu ubrzanju razvoja Durmitorskog kraja kao nerazvijenog brd.planinskog regiona.
- U oblasti investicija za razvoj društvene infrastructure a time i društvenih službi i servisa primijeniti kriterijume prilagođene uslovima brdplaninskih područja imajući u vidu potrebu revitalizacije sela poboljšanja uslova života stanovništva i zaustavljanja podmaklog procesa depopulacije područja.
- Oslobođanje od plaćanja poreza mlađih od 40 godina.
- Premiranje poljoprivrednih proizvoda, regresiranje priplodne stoke
- Organizovanje otkupa poljoprivrednih proizvoda, ljekovitog bilja i šumskih proizvoda, finansiranje robnih rezervi za potrebe stanovništva
- Veće izdvajanje i korišćenje prirodne rente za razvoj područja
- Definisiranje zemljišne politike i davanje olakšica ili ustupanje na korišćenje zemljišta kod investicionih ulaganja.

Imajući u vidu nerazrušenost mreže privrednih organizacija i društvenih institucija koje bi mogle biti nosioci realizacije "Programa integralnog razvoja Durmitorskog područja" potrebno je razviti odgovarajući institucionalni organizam. To se u prvom redu odnosi na potrebu formiranja finansijskih i drugih razvojnih institucija, Agencija za pružanje usluga za mala i srednja preduzeća, obezbjeđenje kvalifikovanih i kompetentnih kadrova. Isto tako potrebno je napraviti studije o uslovima i mogućnostima formiranja promotivnih proizvodnih centara u: Njegovući, Javorju, Virku i u okviru njih izraditi pilot projekte o aktivnostima u domenu poljoprivrede, turizma i kućne radinosti. Bitan faktor za dalji razvoj Durmitorskog kraja predstavlja formiranje novih preduzeća, zadruga i udruženja.

PRIORITETNI PROJEKTI

Da se u okviru Agrobiznis centra formira zadruga koja bi vremenom prerasla u Agrobiznis sistem korporaciju (Agrokombinat) koji bi bio pod upravom Agrobiznis centra, kao nosioc projekta, odnosno Opština Žabljak bi bila vlasnik 51%, a ostalo strateški investitor. Ovaj Agrokombinat zakupio bi posjed od bivšeg društvenog preduzeća Jezeracoop ovčarsko-govedarsku farmu čiji su kapaciteti 200 muznih krava i 2000 priplodnih ovaca, kao i 1500 ha zemljišta, zatim klanicu sa sušarom. Ovdje se pruža mogućnost da se ova farma uveže ili objedini sa velikom govedarskom farmom bivšeg preduzeća Sinjajevine u selu Provalija, a koja je udaljena svega 10 km od ove. U sklopu ovog Agrokombinata trebalo bi oformiti Distributivno prerađivački centar zdrave hrane.

Ovaj Agrokombinat bio bi okosnica razvoja cjelokupne poljoprivrede na području Durmitora i sjevernog dijela Crne Gore, jer bi kooperacijom povezao poljoprivrednike i riješio problem tržišta nabavke repromaterijala i prodaje robnog proizvoda.

Prioritetni projekti u budućem radu Agrobiznis info centra, a od značaja za Durmitorski kraj su:

1. Zaštita robne marke geografskog porijekla Durmitorske ovce (jezeropivska pramenka),
2. U ukupnoj vrijednosti stočarske proizvodnje skorup i sir zastupljeni su sa 60% neophodno je brendiranje ovog proizvoda kroz zaštitu robne marke geografskog porijekla
3. Uvažavajući činjenicu da smo fizičkim obimom najveći proizvođači krompira bilo bi realno i ovaj proizvod zaštititi brendiranjem robne marke Durmitorski krompir.
4. Poželjno bi bilo da Žabljak kao organska sredina, ekološki očuvana, dobije minimljekaru sa sirarom koja će se osnovati kao akcionarsko društvo, čime bi se stvorili realni uslovi za brendiranje Durmitorsko sira.
5. Formiranje pogona za sušenje i preradu ljekovitog bilja.
6. Formiranje pogona za preradu jagodičastog voća i za preradu povrća.
7. Med sa područja Durmitora je izuzetno kvalitetan proizvod i s obzirom na veliko učešće ljekovitih biljaka na Durmitorskim livadama ima veliku ljekovitu vrijednost pa bi uz ovaj projekat ljekobilja mogao ići i projekat zaštite Durmitorskog meda I formiranje pogona za pakovanje i vrcanje.

8. Durmitorski seljaci zemljoradnici imaju veliki problem skladištenja krompira I objekta za smještaj i sušenje žitarica, pa bi u tu svrhu trebalo izgraditi jedan skladišni objekat silos ili drugi namjenski za žito i krompir.
9. Projekat nabavke planinskog kombajna za žito.
10. Žitarica ječam je tradicionalna biljka koja je na području Jezera autohtono očuvana i kao takva zaštićena u banci gena. To je već olakšavajuća okolnost da se dođe do robne marke.
11. Projekat nabavke opreme za preradu vune-vunovlačaru kao opreme za preradu kože.

PROJECTS ON THE FORMATION OF PRODUCTIO-PROMOTION CENTERS

The project on the problems of demographic trends in Durmitor area, in order to find solutions for stopping the process of depopulation of the area, includes:

- Development of a project of a rural farm for modern production and way of life,
- Development of projects for products with a geographical indication based on the resource of Durmitor area, which will have all the characteristics of biologically high quality food,
- Preparation of a study on the raw material basis (collection and plantation production) and development of projects on the possibility of processing berries, medicinal plants and forest fruits,
- Development of projects for construction of mini dairies and modernization of an appropriate number of farms from which milk would be purchased.
- Organizing events called Integral Development of Mountainous Areas
- Develop a program of activities for project development and realization - Eco-development initiative of Durmitor area,
- Development and realization of a project on products of geographical origin based on the resources of the Durmitor area (Durmitor cheese, Durmitor honey and fish production),
- Develop a study on current demographic trends and measures to stop the depopulation process
- Development of projects on the establishment of production and promotion centers as a base for the development of agritourism-
- Construction of mini-dairies and modernization of livestock farms.

The Government's determination regarding the implementation of the updated Durmitor Area Integrated Development Program implies the adoption of measures and action in the following directions:

- Regional development policy of Montenegro, takes specific measures to support and assist in the planning of development, education staff and stimulation on investments that should contribute to accelerating the development of Durmitor region as an undeveloped mountainous region.
- In the area of investments for the development of social infrastructure and social services, should apply method adapted to the conditions of hilly mountain areas, bearing in mind the need to revitalize the village by improving the living conditions of the population and stopping the process of depopulation
- Exemption from taxes under 40 years of age.
- Organizing the purchase of agricultural products, medicinal plants and forest products, financing commodity reserves for the needs of the population
- Bigger allocation and uses of natural rent for the development of the area
- Defining land policy and granting relief or concession to land use.

It is necessary to develop an appropriate institutional organism that could implement the Durmitor Area Integral Development Program. This primarily refers to the need to form financial and other development institutions, the Agency for the provision of services to small and medium-sized enterprises, the provision of qualified and competent staff. It is also necessary to

make studies on the conditions and possibilities of establishing promotional production centers in: Njeguda, Javorje, Virak, and, prepare pilot projects on activities in the field of agriculture, tourism and domestic work. An important factor for the further development of the Durmitor area is the formation of new businesses, cooperatives and associations.

PRIORITY PROJECTS

Forming a cooperative within the Agribusiness Center that would eventually grow into an Agribusiness System Corporation (Agrokombinat) that would be under the management of the Agribusiness Center, as the project promoter, that is, the Municipality of Zabljak would own 51%. This Agro Combine would lease the property from a former socially company Jezeracoop, capacity of 200 dairy cows and 2000 breeding sheep, as well as 1500 ha of land, then a slaughterhouse with a dryer. This farm offers the opportunity to connect or merge with the large cattle farm of the former Sinjajevina in the village of Provalija, which is only 10 km away. Within this Agrokombinat should be established a Distributive Processing Center for Healthy Foods.

This Agro-Combine would be the backbone of the development of the entire agriculture in Durmitor and the northern part of Montenegro, as it would connect farmers with the cooperation and solve the problem of the market of procurement of raw materials and sale of commodity.

Priority projects in the future work of the Agribusiness Info Center:

1. Protection of Durmitor sheep by trademark of the geographical origin,
2. In the total value of livestock production, milk cream and cheese are represented with 60% it is necessary to brand this product
3. We are the largest potato producers, it would be realistic to protect this brand.
4. It would be desirable for Zabljak, as an organic environment, to be ecologically preserved, to receive a mini-dairies that would be established as a joint-stock company, thus creating realistic conditions for Durmitor cheese branding.
5. Formation of plant for drying and processing of medicinal plants.
6. Establishment of plants for processing berries and for processing vegetables.
7. Durmitor honey is a very high quality product, and have great medicinal value, so it should be brended
8. Durmitor farmers farmers have a major problem in storing potatoes and cereals storage and drying facilities, so for this purpose should be built one silo storage facility
9. Project Procurement of a mountain grain harvester .
10. Barley is a traditional plant that is indigenously preserved and protected as such in the gene bank. This is already a mitigating circumstance to reach the brand.
11. Project of procurement of wool and leather processing equipment.